

भा.च.टी.

॥४२॥

प्रसंगादर्थोत्तरमाह तथेति यथापृथुः एवं सर्वत्र वाक्ये परेऽपि सारमाददते प्रस्तुतमनुवर्तयति ततोऽन्ये च ऋष्यादयः पंचदशदुदुहुः पृथुभावितां वशीकृताम् ॥ १३ ॥ देवीं पृथ्वीम् वाङ्मनःश्रवणैर्वेदग्रहणादिद्रियाणां पात्रत्वम् ॥ १४ ॥ सोमममृतं वीर्यमनःशक्तिम् ओजइन्द्रियशक्तिम् बलं देहशक्तिं तदेव पयः ॥ १५ ॥ सुरामासवं च तालादिमद्यम् ॥ १६ ॥ मधुवाङ्माधुर्यं सौभगं सौंदर्यं तत्सहितम् ॥ १७ ॥ कव्यं पितृणामन्नम् आमपात्रेऽपकेष्ट

अ० १८

तथा परे च सर्वत्र सारमाददते बुधाः ॥ ततोऽन्ये च यथाकामं दुदुहुः पृथुभाविताम् ॥ १३ ॥ ऋषयो दुदुहुर्देवी मिन्द्रियेष्वथ सत्तम ॥ वत्संबृहस्पतिं कृत्वा पयश्छंदोमयं शुचि ॥ १४ ॥ कृत्वा वत्सं सुरगणा इंद्रं सोममदूदुहन् ॥ हिरण्मयेन पात्रेण वीर्यमोजो बलं पयः ॥ १५ ॥ दैतेयादानवा वत्सं प्रहादमसुरर्षभम् ॥ विधायादूदुहन्क्षीरमयः पात्रे सुराऽसवम् ॥ १६ ॥ गंधर्वाप्सरसोऽधुक्षन् पात्रे पद्ममये पयः ॥ वत्सं विश्वावसुं कृत्वा गांधर्वं मधुसौभगम् ॥ १७ ॥ वत्सेन पितरोऽर्यम्णा कव्यं क्षीरमधुक्षत ॥ आमपात्रे महाभागाः श्रद्धया श्राद्धदेवताः ॥ १८ ॥ प्रकल्प्य वत्सं कपिलं सिद्धाः संकल्पनामयीम् ॥ सिद्धिं न भसि विद्यां च ये च विद्याधरादयः ॥ १९ ॥ अन्ये च भायिनो मायामंतर्धानाद्भुतात्मनाम् ॥ मयं प्रकल्प्य वत्सं ते दुदुहुर्धारणामयीम् ॥ २० ॥ यक्षरक्षां सिभूतानि पिशाचाः पिशिताशनाः ॥ भूतेश वत्सा दुदुहुः कपाले क्षतजासवम् ॥ २१ ॥ तथाऽहयोदं दशूकाः सर्पाणां गाश्च तक्षकम् ॥ विधाय वत्सं दुदुहुर्विलपात्रे विषं पयः ॥ २२ ॥ पशवो यवसं क्षीरं वत्सं कृत्वा च गोवृषम् ॥ अरण्यपात्रे चाधुक्षन् मृगेंद्रेण च दंष्ट्रिणः ॥ २३ ॥ क्रव्यादाः प्राणिनः क्रव्यं दुदुहुः स्वेकलेवरे ॥ सुपर्णवत्सा विहगाश्च रंवाऽचरमेव च ॥ २४ ॥ वटवत्सा वनस्पतयः पृथग्रसमयं पयः ॥ गिरयो हिमवद्वत्सानानाधातून् स्वसानुषु ॥ २५ ॥

नम्ये अधुक्षतदुदुहुः ॥ १८ ॥ संकल्पनामयीमणिमादिसिद्धिं ये विद्याधरादयस्ते च तमेव वत्सं प्रकल्प्य न भस्येव पात्रे रवे चरत्वादिरूपां विद्यां दुदुहुः ॥ १९ ॥ अन्ये च किंपुरुषादयः अंतर्धानेनाद्भुतात्मनां संबन्धिनीं मायां धारणामयीं संकल्पमात्रप्रभवाम् ॥ २० ॥ भूतेशोरुद्रः स एव वत्सो येषाम् क्षतजं रुधिरं तदेवासवम् ॥ २१ ॥ अहयोनिष्फणाः दं दशूका वृश्चिकादयः सर्पाः सफणास्त एव कद्रुसंततिजानागाः विलपात्रे मुखे ॥ २२ ॥ यवसंतृणम् गोवृषं रुद्रवाहं वृषभम् मृगेंद्रेणेत्युत्तरेणान्वयः ॥ २३ ॥ क्रव्यं मांसम् चरं कीटादि अचरं फलादि ॥ २४ ॥ २५ ॥

॥४२॥